No. 1956 Zaterdag 9 Juli 1921. 38ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant Overzijde
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

De Roomsche Landdag te Rotterdam.

Er is in de laatste weken nog wel eens twijfel geopperd, of op politiek terrein die Roomsche éénheid, waarop wij, Katholieken, immer zoo trotsch waren — en geen wonder, want dit was onze kracht — nog wel zóó stevig was als vroeger.

Twijfel, niet zoozeer in eigen kringen, waar men overtuigd was, dat al hetgene, wat ons bindt door de eenheid van ons heilig Geloof, veel sterker is dan datgene, wat in het prachtische leven ons scheidt.

De vergadering der katholieke kiesvereeniging, in Utrecht gehouden, had bovendien reeds getoond, hoe de eenheid bij de katholieken, ondanks alles, hecht was gebleven als een rots en hoe daar (uit de veelheid van meeningen inzake practische politiek) een compromis tot stand kwam, waarmede allen, zonder één uitzondering, zoowel de fabrikant als de werkman, zich konden vereenigen.

De socialistische en liberale pers, die zich tegenwoordig zoo ontzettend bezorgd maken over onze eenheid, die door het Utrechtsche Congres nog niet waren gerustgesteld, hebben 5 Juni in Rotterdam een duidelijk antwoord gekregen.

Daar in de Maasstad, hebben de Katholieken van Rotterdam voor de eerste maal een betooging gehouden voor de Roomsche eenheid, en wij kunnen haast zeggen: geen katholiek Rotterdamer is gisteren thuisgebleven.

Slechts enkele dagen heeft men tijd gehad om de betooging in elkaar te zetten.

En toch zijn hier de katholieke betoogers in zóó groote getale opgekomen, dat de grootste optimist van dezen Roomschen Landdag er door getroffen geweest is.

Het was de eerste maal, dat Roomsch Rotterdam naar buiten trad, maar wie dien geweldigen stoet over den Coolsingel zag marcheeren, zou gezworen hebben, dat de katholieke Rotterdammers dit propagandawapen reeds herhaaldelijk hadden gehanteerd.

De vreemdeling, die Rotterdam binnenkwam, zag reeds onmiddelijk, dat de Katholieken dien dag de openbare straat voor zich hadden opgeëischt.

Overal zag men mannen en vrouwen, kinderen en grijsaards, getooid met een strikje in de kerkelijke kleuren: geel en wit, terwijl van verschillende huizen de nationale driekleur met pauselijken wimpel naar buiten gestoken was.

Ook tal van schippers, die met hun vaartuigen de verschillende havens vulden, hadden de Roomsche kleuren in den mast.

Tegen één uur, het verzameluur der verschillende groepen, voor de meeting op het Schuttersveld, werden de Roomsche insignes steeds talrijker.

Van verschillende punten uit de stad marcheerde men groepsgewijze naar het Schuttersveld, in welks omgeving tegen half twee een geweldige drukte heerschte.

Duizenden en nog eens duizenden verdrongen zich hier letterlijk om toegelaten te worden en langs heel de Rottekade had zich een geweldige queue van menschen gevormd, die maar geduldig wachtten om toegelaten te worden.

Per auto, fiets of rijtuig kwamen de demonstranten aangezet in een schier eindelooze massa, zoodat bereden en onbereden politie de handen vol hadden om het verkeer te regelen.

Van 1 uur af had het zóó naar binnengestroomd en toen om 2 uur de meeting zou beginnen, stonden er misschien nog evenveel voor het veld als er reeds binnen waren.

Eindelijk, tegen kwart voor drie, toen het groote Schuttersveld zwart van menschen zag — volgens den kaartenverkoop waren er ruim 25.000 naar binnen gekomen —, beklom de organisator van dezen schitterenden Roomschen Landdag, Pater W. v. d. Bosch O.F.M., in zijn bruine Franciscanerpij een der groote vrachtauto's van de firma Jamin, om vandaar af met een scheepsroeper de menigte toe te spreken.

Nauwelijks was echter pater v. d. Bosch boven op de vrachtauto gearriveerd, of een daverend gejuig, dat minuten lang aanhield, brak los en zette zich voort tot een enthousiaste manifestatie van dankbaarheid aan dezen organisator, die Roomsch Rotterdam voor het eerst zijn geweldige kracht had getoond.

Toen het gejuich wat bedaard was, klonk naar alle kanten de Roomsche groet: „Geloofd zij Jezus Christus", over het veld, welke in verschillende echo's door al die duizenden werd beantwoord.

Pater van den Bosch begon met de verklaring, dat deze geweldige opkomst de stoutste verwachtingen had overtroffen, en hij bracht hulde en dank aan katholiek Rotterdam, dat hier in al zijn standen en rangen in grooten getale was vertegenwoordigd.

Nadat Pater van den Bosch zijn welkomstwoord had uitgesproken, besteeg pater FENNELL, in het zwierige en altijd imponeerende Dominicanerhabijt, Jamin's grooten vrachtwagen, om de verzamelde menigte toe te spreken, welk voorbeeld op andere punten van het veld door andere sprekers werd gevolgd.

Wij zullen hier volstaan met de vermelding der namen en het onderwerp, dat zij behandelden. Zoo traden hier op:

Mr. Bomans, Roomsche Emancipatie, Pater Otten O. P., Roomsch Rotterdam in bloei, Smulders, Waarheen gaan wij? Pater Vrijmoed O.F.M., Roomsche solidariteit. De Wolf, Zijt gij Roomsch? Christine Vetter, Ook de vrouwen! Pater Fennel O.P., Roomsche Geestdrift en Blijdschap, Mr. Dr. van Best, De toekomst aan ons! Pater Campanus O.F.M., Het Roomsche Meisje. Kapelaan Spoorman, De Roomsche Jongen.

De Residentiebode vervolgt:

Onze altijd even actieve collega de *Maasbode* kwam tijdens de meeting per vliegmachine boven het terrein, een speciale *Maasbode*-editie verspreidend, welke geheel gewijd was aan den Landdag en daardoor, behalve een niet onaardige reclame, aan de meetinggangers een aangename afwisseling bezorgde.

Bij duizenden dwarrelden de Maasbodes door de lucht over de heele stad heen, maar ook op het terrein, zelf kwamen er duizenden terecht en vonden daar een gretig onthaal.

Pater FENNEL ving er een op midden in zijn geestdriftige rede onder luid applaus der aanwezigen.

Het lag in het voornemen, om na afloop der meeting een optocht met muziek door de stad te houden, zoodat tegen half vier met de opstelling van den stoet begonnen werd.

De geweldige menschenmassa maakte echter het formeeren van den stoet nu juist niet gemakkelijk. Er waren niet minder dan een 100-tal katholieke corporaties, die zich hadden opgegeven, waaronder alle R. K. arbeidersorganisaties, middelstandsorganisaties en de katholieke Werkgevers-Vereeniging, benevens bijna alle religieuze congregaties. Vooral deze stoet was een heerlijke demonstratie van onze katholieke eenheid en onze katholieke kracht.

De leden van de R. K. Vereeniging van leeraren der H. B. S. en Gymnasia liepen bijv. achter de kleermakersgezellen; de R. K. Studenten bij den R. K. Politiebond. Verder deden mee de heeren der St. Vincentius-Vereeniging, de R. K. Studenten bij den R. K. Sportvereenigingen, de Katholieke Kring, de R. K. Vrouwenbond, de R. K. Onderwijzers-Vereeniging, enz., enz. Het was een geweldige stoet, waarvan alleen de opstelling meer dan een uur duurde.

Maar eindelijk was men toch gereed; een 7-tal muziekkorpsen, waaronder dat van het personeel der Holland—Amerikalijn, werden over den stoet verdeeld en, voorafgegaan en geëscorteerd door bereden politie, trok zoowat de geheele vertegenwoordiging van katholiek Rotterdam, onder het zingen van Roomsche strijdliederen, de stad in.

Overal langs den weg stond een dichte haag van menschen zich te verblijden of te ergeren over dezen Roomschen durf en Roomsche kracht.

Op den Coolsingel hebben wij den stoet laten passeeren. Voorop gingen een honderdtal turners der St. Jozefsgezellen, die echter wel wat een al te geforceerde pas aangaven, waardoor de stoet soms meer leek op een snelwandeling dan op een kalme demonstratie. Vooral voor de dames en meer ouden van dagen was dit zeer onaangenaam, zoodat verschillenden

Bij het Eeuwfeest

VAN

ADMIRAAL LOUIS BRION.

1821 — 27 September — 1921.

VIII.

Men kan zich ter nauwernood een voorstelling maken van het land, waar deze verwoede krijg gestreden werd, noch van het leger, dat Piar in dezen veldtocht ter zijde stond.

Ten Zuiden van Barcelona aan gene zijde der Andes strekt zich over honderden mijlen een eindelooze vlakte *(llanos, llanúros)* uit aan beide zijden van den Orinoco. een ontzaggelijken stroom van 2 tot 6 K. M breed. Op tallooze plaatsen wordt deze vlakte doorsneden door een menigte andere rivieren, die deze streken in de regenmaanden onder water zetten. Deze vlakten zijn overdekt met gras, van daar dat de Spaanjaarden ze *la mar de yerbas*, graszee noemden, die aan overtalrijke kudden wilde paarden, muilezels en vee overvloedig voedsel biedt. Het vleesch dezer dieren vormde het eenig voedsel, waarover de troepen van Piar hier konden beschikken. Andere levensmiddelen waren er niet te vinden.. Dat vleesch werd gegeten zonder zout, zonder brood of eenige andere toespijs. Alleen voor de wilde, woeste soldaten, *llaneros*, bewoners en grensbewoners dezer vlakten, nog half barbaren, was zulk een leven mogelijk. De kleeding, die zij bij hun eerste expeditie hadden meegebracht, was hun reeds lang van het lijf gesleten en blootsvoets, zonder hoofdbedekking, half naakt of alleen met een dierenhuid bedekt, maakten zij deze campanje mede. Uit haat en weerwraak sneden zij elken Spanjaard, die hun in handen viel, even koelbloedig den hals af als zij een stuk vee afmaakten.

Zonder ruiterij was er in deze vlakten niets te beginnen tegenover de Spanjaarden, die over een flinke goed geoefende cavallerie beschikten. Doch de wilde paarden der *llanos* werden door deze natuurkinderen opgevangen, getemd, bereden en voor den strijd afgericht.

***

Zoodra op het einde des jaars de regentijd voorbij en het seizoen voor de operaties gunstig was geworden begonnen Piar en Cedeño van uit Caicara, aan den zuidelijken (rechter) oever van den Orinoco bij de samenvloeiing van de Apure gelegen, hun opmarsch in Oostelijke richting met het vastberaamde plan zich van de geheele provincie Guayana en met het eindoel ook van de hoofdstad Angostura meester te maken. Reeds bij de Caura, de eerste groote zijrivier van den Orinoco, moesten zij halt maken, vooreerst om op den oever de noodige vaartuigen in elkaar te slaan om die rivier over te steken, tweedens om zich op ernstigen tegenweer voor te bereiden, daar de tegenoverliggende oever door vier compagniën Spaansche soldaten verdedigd werd. (BARALT, II. p. 357.)

In den avond van 30 December 1816 stak een officier der patriotten Rafael Rodriguez met drie manschappen heel voorzichtig de Caura over, overviel een vijandelijke voorpost en maakte zich onder het oog van den Spaanschen bevelhebber meester van een der vaartuigen, waarmee hij terstond naar den anderen oever terugkeerde. Op Nieuwjaarsdag 1817 zou men de rivier oversteken. Maar reeds terstond bleek een der eigengemaakte booten totaal onbruikbaar, zoodat de geroofde dubbel van pas kwam. Twee afdeelingen infanterie gingen zóóver stroomopwaarts de Caura over, dat ze door den vijand niet konden worden opgemerkt. Tegelijkertijd opende de artillerie het vuur op den overkant, waar de vijand stond opgesteld, ter bescherming van Cedeño met zijn ruiterij, die zwemmend den overtocht maakte.

De vijand hield niet lang stand en vluchtte weg naar Angostura, nog 1½ mijl ver tot bij het dorpje San Pedro door den troep van Cedeño achtervolgd.

Reeds den 12n Januari kwam de Venezolaansche krijgsmacht voor Angostura en begon het beleg der stad. Eenige dagen later beproefde Piar wel door bestorming zich van de stad meester te maken, maar de verdediging der forten aan de landzijde en der vloot van 2 fregatten, 3 gouletten en 4 kanonneerbooten op de rivier was zóó geducht, dat Piar met een verlies van 300 man werd teruggeslagen.

Nu beraamde hij een ander plan en besloot de stad uit te hongeren door den toevoer van levensmiddelen af te snijden.

Op 150 K. M. afstand in Oostelijke richting van Angostura vloeit de rivier de Caroní in de Orinoco. Aan de overzijde dier rivier hadden Spaansche Paters Capucijnen sedert bijna een eeuw verschillende Nomaden-stammen der Indianen in een groot aantal dorpen vereenigd, door middel van landbouw en veeteelt gewend aan een meer geregeld en werkzaam leven en tot eenige beschaving gebracht. Van uit die missieposten werd Angostura gestadig van levensmiddelen voorzien. Den 8n Februari trok Piar de Caroní over en 9 dagen later waren alle 28 missiedorpen in zijn bezit. De Spaansche bezetting trok zich terug binnen de versterkte stad *Guayana Vieja*, 40 K. M. oostelijker aan de Orinoco gelegen. De 22 Capucijnen werden gevangen genomen en opgesloten om te voorkomen dat ze de Indianen weer voor de partij van Spanje zouden overhalen. Piar stelde José Feliz Blanco als zijn commissaris over deze dorpen aan, die ze zeer economisch administreerde en nu de Indianen voor de republikeinen liet opbrengen, wat ze eerst aan de Spanjaarden afleverden.

***

Na deze overwinning zond Piar aan Bolivar bericht van de behaalde successen. Bolivar had in Barcelona zijn hoofdkwartier en droomde van een aanval in grooten stijl op Carácas, de hoofdstad des lands. Alle generaals, die links en rechts op eigen gelegenheid ageerden, werden met aandrang opgeroepen naar Barcelona. Ook Piar ontving brief na brief met dezelfde boodschap. In een brief van 10 Januari gaf Bolivar hem te verstaan, dat de verovering van Guayana een utopie was. *„Sin una flotilla respetable no es posible tomar la Guayana"* en *„Aun no es tiempo de tomar á Guayana"*. Zonder een aanzienlijke vloot is het onmogelijk Guayana te veroveren". „De tijd is nog niet gekomen om Guayana te veroveren". (*Documentos* No. 1170). Maar Piar kon onmogelijk uit Guayana en den Orinoco weer overtrekken zonder al het veroverde weer prijs te geven en zijn leger op den terugtocht aan vernietiging bloot te stellen. Ondanks de herhaalde vertoogen van Piar (Doc. 1180, 1188, 1195, 1204 en 1207) wantrouwde Bolivar het zaakje in Guayana en vermoedde dat Piar naar het opperbevel ambieerde, een vermoeden door Generaal Arismendi hem ingeblazen, die in een brief van 20 Febr. zich aldus uitliet: „El General Piar, quiero decírselo reservado, me da mala espina. A este patriota le ha soplado mucho la fortuna y quien sabe á donde va á parar esto, porque el no piensa como nosotros". — „Generaal Piar, dit wil ik U in vertrouwen zeggen,

onderweg uit moesten vallen of met de grootste moeite meekonden. Maar afgezien van dit eene, valt er verder geen enkele aanmerking te maken, integendeel zal deze schitterende stoet ook voor de Rotterdamsche Katholieken zelf een openbaring zijn geweest.

Het was voor den Roomschen toeschouwers een verheffend en verblijdend schouwspel, die duizenden katholieke mannen en vrouwen daar te zien passeeren, fier en trotsch op hun Roomsch-zijn, dat zij in hun kerkelijke banieren en katholieke liederen krachtig uitjubelden in de straten van onze groote koopmansstad aan ieder die het maar hooren wilde.

Patroons en werknemers, middenstanders en arbeiders, mannen en vrouwen, allen zongen hier hetzelfde Roomsche lied, allen liepen achter dezelfde Roomsche banieren, allen werden geleid door dezelfde priesters.

Het passeeren van den stoet duurde bijna 1½ uur, en wanneer men nagaat, dat, gezien het snelle tempo, per minuut 250 menschen passeerden, kan gerust worden aangenomen, dat 20.000 katholieke Rotterdammers aan deze openbare demonstratie hebben deelgenomen.

Een der inspecteurs van politie verzekerde ons dan ook, dat deze demontratie de grootste was, welke hij in zijn 10-jarige practijk had meegemaakt.

De leiders van dezen mooi geslaagden katholieken Landdag kunnen meer dan tevreden zijn.

Een merkwaardige Tafelrede.

Oudergewoonte heeft de wd. Gouverneur van Suriname Mr. Rietbergen, op den avond van het nieuwe zittingsjaar den leden van de Kol. Staten een diner aangeboden. Bij deze gelegenheid heeft de Gastheer een merkwaardige tafelrede gehouden, waarvan *„De West"* o. m. het volgende in haar blad heeft opgenomen. Nadat de Gouverneur gezegd had, dat dit eendrachtig samenzitten van Statenleden en Hoofdambtenaren een beeld gaf, hoe het *behoorde* te zijn, vervolgde hij:

Mocht het altijd zoo zijn.

Maar helaas, als de tafels gescheiden worden, dan is er ook vroeger zoo dikwijls een geest van tweedracht ontstaan, die zich uitte in harde woorden van den eenen kant en een zich daarbij aanpassende beantwoording aan den anderen; in een geest van wantrouwen tegen alles wat het Bestuur doet, alsof ieder hoofdambtenaar bij het betreden van Suriname zijn eerlijkheid en goede trouw zou hebben vaarwel gezegd.

En dit juist maakt het besturen van de kolonie zoo onaangenaam, dat men steeds weer tegenkomt wantrouwen, laster en verdachtmaking.

Men prijst nooit, men onderzoekt niet, maar wat het Bestuur doet, wordt afgebroken.

En nu weet ik heel goed, dat slecht een kleine minderheid der bevolking zoo denkt, maar zij die beter oordeelen, verheffen nooit hun stem. Zij zwijgen — uit vrees om zelf beklad te worden.

Altijd wordt weer getracht de kloof tusschen blank en bruin te vergrooten door het te laten voorkomen, of bestuurshandelingen daarop gegrond zijn.

Mijne Heeren, noch Gouverneur Van Asbeck, noch Gouverneur Staal, noch ik zelf hebben dat onderscheid ooit gemaakt. Wanneer ik het al niet afkeurde uit een politiek oogpunt, dan zou ik het doen uit een godsdienstig oogpunt, want mij is nog nooit bewezen, dat God een ander oordeel heeft over blanke menschen dan over bruine, en wat Hij niet scheidt, mogen wij niet splitsen. Mijns inziens deugt een hoofdambtenaar hier niet voor zijn betrekking, wanneer hij niet geheel vrij is van ras- en kleur-verschil.

Ik heb dit teere onderwerp hier aangeroerd, omdat ik het de grievendste beschuldiging vind, die men een Gouverneur van Suriname kan naar het hoofd gooien, wanneer men zegt, dat hij op kleurverschil let.

Ik zou gaarne willen, dat men tegenover den nieuwen Gouverneur, die bekend staat als een hoogstaand man met ruimen blik, nu eens wilde afleggen alle wantrouwen, dat men wilde inzien dat hij zijn hooge en aangename betrekking in Nederland niet zou hebben verlaten, wanneer hij het niet werkelijk goed meende met Suriname en zijn inwoners. Ik hoop, dat alle inwoners dezer kolonie hem onbevangen tegemoet zullen treden zonder vooroordeel, zooals hij hier komt zonder vooroordeel en dat dan niet achter ieder gezegde iets bitters gezocht zal worden en achter iedere handeling een verborgen gemeene bedoeling.

Want alleen door eensgezindheid, mijne heeren, kan Suriname groot worden. Het is een oude Zeeuwsche Kolonie en het Luctor et Emergo is ook op Suriname toepasselijk, maar daarnaast staat het Concordia res parvae crescunt. Eendracht maakt kleine zaken groot.

Laat alle tweedracht varen, laten wij in wederzijdsch vertrouwen en waardeering samenwerken, zooals het de wil is van Haar, die ons allen regeert en die al haar onderdanen even lief heeft.

Wanneer wij het oog richten op onze geliefde Koningin, dan zullen wij inzien, hoe dwaas het is over kleinigheden te kibbelen, waar zoo groote belangen op het spel staan.

Mijnheer de Voorzitter. Het doet mij veel genoegen, dat gij mij in de gelegenheid hebt gesteld, de leiding der Staten wederom aan Uwe handen toe te vertrouwen. Ik weet, dat gij daarvoor de rust, waarop Uw jarenlange arbeid U aanspraak geeft, voor een groot deel moet prijs geven en ik waardeer dit zeer.

Mogen de Staten onder Uw leiding nuttig werkzaam zijn tot Heil der Kolonie.

Hieraan zij dit glas gewijd.

Correspondentie.

Aruba, 5 Juli.

Antje.

't Gelukte den Heer Jai Arneman, de nieuwe eigenaar, 't schip vlot te krijgen van de plaats, waar het bijna een jaar vastzat.

Na 23 dagen van hard werken, om de brik van hare drie masten, dekplanken en boordplanken voor een deel te ontdoen kon de romp van die brik gisterenavond voor 't eerst voor den nieuwen steiger ten anker gesleept worden.

Heden den heelen dag wapperden op de Duitsche Antje de Hollandsche en de oude Duitsche vlag.

Cuba.

Beatris is met 55 werklui uit Cuba aangekomen. Daar er aan boord een man met koorts was en wat vlekken aan 't lichaam, werd 't schip buiten communicatie gehouden.

Een nieuwe Landraad.

Op den derden Dinsdag dezer maand den 19den Juli, zal hier de verkiezing van een nieuwen landraad plaats hebben.

Aan de beurt van aftreding is de Heer L. C. KWARTEZ volgens de bepaling van art. 119, lid 2, van het Regeeringsreglement voor de Kolonie.

Van af heden, kunnen de kiesgerechtigden een stembiljet vragen bij den Heer Gezaghebber, ten zijne bureele.

INGEZONDEN.

Dordrecht. 18 Mei 1921.
Emmastraat 10.

AAN

de Redactie der „Amigoe di Curaçao."
Willemstad

Mijnheer de Redacteur,

De Nieuwe Rotterdamsche Courant gaf onlangs een bericht uit Uw blad van 9 April j. l. betreflende de ontslag aanvrage van den landbouwkundige G. B. Dussel, waaraan nog het volgende toegevoegd was:

„Als er een ambt in onze kolonie „hopeloos ontmoedigend stemt, en „met moeilijkheden, *waartegen geen „mensch opgewassen is,* te kampen „heeft, dan is het zeker wel de post „van landbouwkundige op onze Benedenwindsche eilanden. Voor plan„tenziekten kan men met studie en „onderzoek nog de oorzaken opspo„ren; voor insecten — of rupsenplaag „een bestrijdingsmiddel vinden; maar „voor chronische droogte en gebrek „aan regen moet iedere mensch het „op den duur afleggen.

„Met dergelijke klimatologische „vijanden heeft de landbouw hier op „ons eiland altijd en immer te kam„pen gehad en daar is nog geen af„doend hulpmiddel voor ontdekt.

„Irrigatie. dat in andere tropische „gewesten met ongeregelden regenval „wonderen kan verrichten, heeft hier „waar rivieren, bronnen en artesische „putten onbekend zijn, heeft hier nooit „en zal ook nooit op uitgebreide schaal „toepassing kunnen vinden.

„De heer D. verlaat onze kolonie „vol desillusie. Successen van hervor„ragende beteekenis heeft onze land„bouwkundige nooit kunnen boeken."

Vergun mij, M. d. R. hieronder in korte trekken mede te deelen, wat mijne ervaring van 21 jaren geweest is, waarvan 10 jaren in het zoozeer bevoorrechte Java en 11 jaar in Zuid-Amerika (Argentinië en Brazilie) in streken, waar het soms (als uitzondering) een paar malen per jaar regent, doch ook in andere, waar het ieder jaar *geregeld* 7 á 9 maanden zóó droog is, dat zelfs het gras verschroeit en het vee van honger en dorst sterft.

Wat het voorbeeld der plantenziekten en der insectenplagen betreft, ik denk daarbij aan Java waar men de in het suikerriet heerschende „sereh" ziekte noch de boorderplaag meester is geworden; en wat de irrigatie betreft, hoevele tropische landen zijn er niet, waar de cultures zonder irrigatie worden gedreven, hetzij dan dat de rivieren te ver weg liggen, of wel dat de heuvelachtige gesteldheid van het terrein die onmogelijk maakt.

Het „Curaçao" geval komt mij dan ook niet zoo hopeloos voor, als U het beschrijft, ja! ik ga zelfs zóóver te beweren, dat het in korter tijd op te lossen is dan een geval van plantenziekte of insectenplaag.

Een voorbeeld uit mijne practijk ter illustratie:

De suikerrietaanplantingen in den staat Pernambuco en de verdere Noordelijke Staten van Brazilie zijn aangelegd op heuvels en bergachtig terrein op eene hoogte van 15 tot 580 Meters boven den zeespiegel, zoodat van irrigatie geen sprake kan zijn. De regenval bedraagt gemiddeld 1482 m. m. per jaar, waarvan in de maanden Maart t. m. Augustus 1138 m. m. vallen, zoodat in de overige maanden September t. m. Februari meermalen nijpende droogte heerscht. Bovendien waren de gronden uitgemergeld door een meer dan 300 jarige bebouwing zonder toevoeging van meststoffen. Waar suikerriet hooge eischen stelt aan den bodem, is het begrijpelijk dat de oogsten reeds zóó schraal werden, dat de cultuur nauwlijks meer loonend was.

Bij het aanvaarden mijner functie aan het proefstation te Pernambuco werd dan ook onmiddelijk mijne aandacht voor dit punt gevraagd.

Nu hangt het *vochtvasthoudend* vermogen van den grond direct af van de structuur d.w.z. van de grootte der korrels en dus van hunne tusschenruimten; het *produceerend* vermogen hangt, behalve van het vochthoudend vermogen, nog af van het gehalte aan plantenvoedingstoffen (*speciaal het organische-stof gehalte*) en van den omzetting daarvan tot „opneembaar" plantenvoedsel (bacteriënflora.)

Bij den hooggelegen, uit eruptief en kalkgesteente opgebouwden Curaçaoschen bodem zal dus een correctief toepassing moeten vinden dat niet alleen het vochthoudend vermogen vergroot, doch ook een gunstig milieu vormt voor de ontwikkeling der nutrificeerende bacteriën. De aard en hoeveelheid der toe te voegen stoffen is in hooge mate afhankelijk van de culturen, welke op dien grond gedreven worden; voor grasland zal b, v. eene andere samenstelling en geringere hoeveelheid van het correctief noodig zijn dan voor eene intensieve cultuur.

Niettegenstaande den hoogst ongunstigen toestand van den bodem is het mij aan bovengenoemd proefstation na eenige proefnemingen mogen gelukken, de opbrengst aan suikerriet, welke op die gronden nimmer 50 Ton per H. A. te boven ging, te brengen op 105.765 KG voor verschen aanplant en 84.689 KG voor den tweeden snit.

Een gevolg van dit hoogere product is geweest dat de kostprijs van 8 $ 000 verminderde tot 5 $ 200 voor nieuwen aanplant; en van den tweeden snit van 3 $ 000 tot 1 $ 710 reis, of respectievelijk met 37 % en 43 %.

Zooals U ziet, M. d. R. is het Curaçao-geval volstrekt niet hopeloos, want er is geene aannemelijke reden, waarom dergelijke resultaten niet op Curaçao bereikt konden worden.

Willen de planters, met medewerking der Regeering, aan den tegenwoordigen staat van zaken een einde maken, zoo zouden zij op kleine schaal proeven in de genoemde richting kunnen nemen.

Op ontvangst van *homogene* monsters der verschillende grondsoorten (boven- en ondergrond separaat) van ongeveer 5 K G ieder; met vermelding voor welke cultuur het land gebruikt moet worden, ben ik gaarne bereid mijne bemiddeling te verleenen tot het samenstellen van een correctief, ter beproeving op proefveldjes van b. v. 10×10 M².

De kosten hiervoor zullen niet groot zijn.

Nog kan ik hieraan toevoegen, dat na de hervatting der scheepvaart, in 1919 en volgendjaar eveneens in Argentinie en andere deelen van Brazilië dan het genoemde, dit correctief met succes beproefd werd en thans op grooter schaal toepassing vindt.

Met dank voor de plaatsidg

Hoogachtend
Uw dw dienaar
L. de Waal.
Landbouwk. Adviseur,

Naschrift van de Redactie.

Wij zijn den Heer DE WAAL oprecht dankbaar voor zijne belangstelling en goeden raad. De Heer G. B. DUSSEL is juist eergisteren vertrokken, maar op de Bovenwinden zijn we nog een Landbouwkundige rijk, terwijl daar de regenval ook aanmerkelijk grooter is dan op de Benedenwinden. De proeven op Saba of St. Eustatius bijv. te nemen hebben heel veel kans van slagen, terwijl juist St. Eustatius het eiland is, dat meer voor zijn bestaan op den landbouw is aangewezen. We hopen derhalve, dat onze Bovenwindsche Landbouwkundige op het voorstel van den Heer DE WAAL zal ingaan en eenige monsters aarde op zal sturen voor verschillende cultures.

Misschien willen ondernemende Planters op de Benedenwinden ook nog wel een proef nemen. Voor den Heer DE WAAL laten we hier volgen een staatje van den *Regenval*, voorkomend in het laatste Koloniaal Verslag **1920**, dus handelend over **1919**.

De hoeveelheid gevallen regen in

---

boezemt mij wantrouwen in. De fortuin heeft dezen patriot verwaand gemaakt en wie weet waarop dat zal uitloopen, want zijn zienswijze wijkt geheel van de onze af". (*Documentos*, No. 1212.) Bolivar was er niet gerust op en besloot eindelijk met eigen oogen zich van den toestand in Guayana op de hoogte te stellen en zoo mogelijk dat dreigend gevaar te keeren. Na tal van moeielijkheden en gevaren, op zijn doortocht ondervonden, kwam hij den 2n Mei voor Angostura, juist in de dagen toen het leger van Piar nog in een vreugderoes over een nieuwe schitterende zegepraal verkeerde.

***

Wat was er intusschen bij Angostura voorgevallen? (BARALT. II. p. 363).

Voor het Spaansche leger en de vloot en de burgerbevolking dezer stad was het behoud van het missiegebied van Caroní een levenskwestie. Zonder dit bezit stond hun met zekerheid de hongerdood te wachten. Daarom zocht La Torre, de bevelhebber der stad, tot elken prijs deze dorpen weer in zijn macht te krijgen. Ongetwijfeld zou hij daarin geslaagd zijn, wanneer de sluwe Piar niet zijn prachtig opgezet plan doorschouwd en jammerlijk had doen mislukken.

La Torre liet het bezettingsleger een uitval doen, schijnbaar met de bedoeling om ten Zuiden der stad van uit *Ferranéro*, waar een groote veefokkerij bestond, eenige kudden slachtvee binnen de stad te smokkelen, maar in werkelijkheid nog méér met het oogmerk om Piar's aandacht op dit punt te trekken en hem met geheel zijn ruiterij uit de Indianendorpen te lokken tot op 2 à 3 dagreizen afstand aan deze zijde van de Caroní. Wanneer dat lukte, zou La Torre heimelijk 's nachts naar de stad terugkeeren, terwijl reeds op den Orinoco de noodige vaartuigen in gereedheid lagen om zijn soldaten de rivier te laten afzakken en de onbeschermd gelaten missiedorpen wederom in bezit te nemen. De uitgeputte paarden van Piar's ruiterij zouden na dien geforceerden marsch onmogelijk in staat zijn opnieuw den verren tocht terug tot aan de oevers van de Caroní en over deze breede rivier en nog naar het bedreigde punt te maken om daar terstond aan de versche troepen van La Torre slag te leveren. Piar vermoedde den toeleg. Vóór hij met zijn ruiterij de missie verliet en de Caroní overtrok, gaf hij in het geheim aan den Commissaris Blanco, den beheerder van het missiegebied, last zonder verwijl 500 versche paarden aan die zijde der rivier gereed te houden voor zijn manschappen.

In den nacht liet La Torre groote vuren aanleggen tusschen beide legerkampen om Piar nog meer te misleiden. Doch toen de dag aanbrak en hij de Spaansche legerplaats geheel verlaten vond, zag Piar zijn vermoeden bewaarheid en maakte terstond rechtsomkeer. In galop ging het naar de rivier, trok deze wadend en zwemmend met zijn ruiters over en vond aan den overkant in plaats van 500 tot zelfs 700 versche paarden gereed staan. Aan deze prachtige manoeuvre was het te danken, dat Piar reeds rustig den vijand stond op te wachten, toen deze zich den 11n April 's middags ten 2 uur tusschen de dorpen San Feliz en San Miguel vertoonde. La Torre had 1600 man voetvolk en 200 ruiters, Piar daarentegen 500 fusiliers, 1300 Indianen, waarvan 500 met pijl en boog, en 800 met lansen gewapend, en 400 ruiters onder zijn bevelen.

La Torre liet zijn troepen in drie dichtaaneengesloten colonnen voortrukken, waarvan de flanken door afdeelingen der ruiterij gedekt waren. Piar had zijn troepen in een allergunstigste positie opgesteld. Zijn fuseliers en boogschutters liet hij aan den voet van een heuvel postvatten in een zoover mogelijk uitgestrekte linie met in het tweede gelid daarachter de lansiers, terwijl de linkervleugel gedekt werd door een diep ravijn en de rechter door den heuvel. De ruiterij stond, geheel voor den vijand verborgen, aan de achterkant van den heuvel opgesteld gereed om den vijand onverhoeds in de flank op het lijf te vallen. Bovendien moest het Spaansche leger om aan te vallen eerst de glooing van den heuvel opklimmen en was daarbij geheel aan het vuur van den tegenstander blootgesteld.

Nog vóór de patriotten goed en wel hun aangewezen positie hadden ingenomen, was de vijand reeds tot op een pistoolschot afstand genaderd, waarop de republikeinen onmiddelijk eerst vuur gaven en daarna met gevelde bajonet op den vijand instormden. Het vuur en de pijlen van het eerste gelid hadden een ontzettende uitwerking op de gesloten gelederen der Spanjaarden. Terstond bogen zich de zijflanken tot een halven cirkel om, zoodat de realisten zich zagen ingesloten en van alle zijden de vijanden op zich zagen losstormen. Toen kwam de ruiterij achter den heuvel uit zijn schuilhoek te voorschijn en viel als een wervelwind op den linkervleugel der Spanjaarden. Er werd geen schot meer gelost, het was een strijd van man tegen man. Een gruwelijke slachting volgde. 500 Spaanjaarden werden gedood, 200 gewond, 300 waaronder 75 officieren en generaals krijgsgevangen gemaakt, waarvan niemand tenzij alleen de Venozolanen, die in het Spaansche leger dienden, het leven gespaard werd. Alleen La Torre met 17 ruiters ontkwamen door de duisternis en de vlugheid hunner paarden naar de rivier op de vaartuigen. Piar verloor twee zijner beste officieren en overigens maar weinig manschappen.

Deze geweldige zegepraal verschafte aan Piar een overvloed van krijgsvoorraad, kleeding en geld en bracht zijn leger in een welstand, zooals het tevoren nooit gekend had. Nog in den jubel dezer overwinning kwam Bolivar den 2n Mei met zijn officieren en leger voor Angostura om zich van den staat van zaken te vergewissen.

Toen hij de bijzonderheden van den veldslag bij San Feliz vernomen had, riep hij uit: „De overwinning, die Generaal Piar bij San Feliz behaald heeft, is het schitterendst succes, dat onze wapenen in Venezuela tot nu toe bevochten hebben."

Piar bereikte door deze overwinning het glanspunt van zijn roem en bevestigde opnieuw de faam een der meest geniale veldheeren te zijn van het Venezolaansche leger.

In aanmerking genomen de vroegere ontstemming van Bolivar en zijn afkeerige gezindheid tegenover Piar, kunnen wij alleen aan deze roemrijke prestatie van hem de zwenking in de verhouding van Bolivar tot Piar toeschrijven. Bij deze gelegenheid had Bolivar een langdurige samenkomst met hem, die tot de grootst mogelijke overeenstemming leidde. Piar erkende Bolivar als den eenigen en oppersten Chef van het leger. Van zijn kant besefte en erkende Bolivar nu de enorme beteekenis van de overmeestering van Guayana. (Zie Restrepo, II, 384.) Geen betere basis voor de verdere krijgsoperaties was er te bedenken. Dat reusachtig gebied, geheel doorsneden door den Orinoco met zijn talrijke zijrivieren, konden de patriotten nu overal bereiken en zóó tot in het hart van Venezuela en verderop naar het Westen ook tot in Colombia doordringen. Langs deze rivier hadden zij bovendien de prachtigste denkbare verbinding met den Oceaan en zóó met alle landen, van waar zij steeds wapenen en nieuwe hulptroepen konden aanvoeren.

m.M. bedroeg in het geheele jaar:

op Curaçao	250	m.M.
„ Aruba	179	„
„ Bonaire	315	„
„ St. Martin	1001	
„ St. Eustatius	1000	„
„ Saba	1276	„

Het correctief van den Heer DE WAAL moge nog zoo vochthoudend zijn als het wil, er moet toch eerst *vocht* zijn om dit te kunnen *houden*. Op onze Benedenwinden valt er al heel weinig regen, maar misschien dat een correctief in den regentijd October—Maart den bodem vochtig genoeg houdt om den oogst beter te verzekeren.

In ieder geval met weinig kosten is er een proef te nemen. Dat men het dan ook doe!

Van het Vaticaan.

De vroegere rijkskanselier Fehrenbach heeft naar aanleiding van de rede, op 2en Pinksterdag door Erzberger in Baden gehouden en waarin deze ernstig verwijten tot het vroegere kabinet-Fehrenbach richtte, een ingezonden stuk in de „Freiburger Tagespost" geplaatst waarin hij tegenover de verklaringen van Erzberger stelling neemt.

Tegenover het verwijt, dat de voornaamste ministers in de gevaarlijkste tijden op vacantie waren en dat de jongste bemiddelingsactie van het Vaticaan, door ongelooflijke verzuimen van het kabinet verijdeld is, stelt Fehrenbach vast, dat dr. Simons in de Goede Week van Lugano op vacantie gegaan was wegens overspanning.

Tijdens zijn afwezigheid kwam er een telegram van den Duitschen gezant bij het Vaticaan te Berlijn aan met zekere door het Vaticaan aan Amerika te richten voorstellen.

Twee dagen werd in meest besloten kring over het antwoord beraadslaagd, dat door 'n bijzonderen bode naar Lugano gezonden werd.

De minister van buitenlandsche zaken had bedenkingen ten aanzien van de som der schadeloosstelling en achtte een diepgaande beraadslaging van het kabinet te Berlijn noodig. Hij wilde echter tevoren nog een bezoek brengen aan den Zwitserschen bondspresident Schulthess, dat niet voor 8 April mogelijk was.

Fehrenbach zelf was den 2den April voor den tijd van 8 dagen op vacantie gegaan, daar hij het antwoord op het voorstel uit Rome onderweg waande en de opstand in midden-Duitschland verloopen was.

Den 11den April keerden Simons en Fehrenbach naar Berlijn terug en eerst na beraadslagingen op 12 en 13 April werd het antwoord naar Rome in een zitting van het geheele kabinet vastgesteld.

In de morgeneditie der „Germania" van 14 April werd de hoofdzakelijke inhoud van het antwoord meegedeeld. Alleen ontbrak de aanduiding der som en van de neutrale mogendheid.

De overige pers beging eveneens indiscreties.

Toen nu het Duitsche antwoord aan den kardinaal-staatssecretaris werd meegedeeld, schoof deze het terzijde en merkte op, dat hij aan geen bemiddeling kon denken, waarover reeds in alle bladen was bericht.

De parallel, die Erzberger meende te moeten trekken tusschen de gebeurtenissen in het jaar 1917 en de onderhavige, wijst Fehrenbach af. Toen ging het volgens den ex-kanselier, om een opzettelijk uitstel van behandeling, wijl men de pauselijke vredesbemiddeling en den vrede volstrekt niet wenschte.

In het onderhavige geval was er ook vertraging, maar de regeering was het met de actie van het Vaticaan geheel eens.

Tegenover de beweringen van zekere kringen te Berlijn, die het mislukken der bemiddelingsactie van het Vaticaan in verband brachten met uitlatingen, door den nuntius te München, mgr. Pacelli, tegenover een voornaamstaanden Zuid-Duitschen afgevaardigde gedaan, stelt Fehrenbach vast, dat de nuntius zelf hem op de meest besliste wijze verklaard heeft, dat van die beweringen geen woord waar is en dat de oorzaak van de mislukking alleen in de pers-indiscreties gelegen is.

—Paus Benedictus heeft een brief geschreven aan Kardinaal LOGUE, welke in alle kerken van Ierland is voorgelezen. Z. H. kiest geen partij voor de leren, maar vermaant hen veeleer de vijandige houding te laten varen en te trachten naar een meer verzoenend optreden. Alleen op deze wijze kan de vrede komen voor Ierland, als men begint aan weerszijden de vijandelijkheden te staken.

Door bemiddeling des Pausen hoopt men, dat ook Engeland meer te gemoet zal komen aan de bezwaren van Ierland.

Berichten uit de Kolonie.

De nieuwe Gouverneur

Als een vuurtje liep Woensdagmorgen het bericht rond en verspreidde zich in een ommezien naar alle kanten, dat bij Koninklijk Besluit benoemd is tot Gouverneur van Curaçao Mr. N. J. L. BRANTJES, Advocaat-Generaal bij het Gerechtshof te Amsterdam.

De nieuwe titularis is Katholiek, gehuwd met Mej. SCHRETLER, en vader van een groot gezin.

Hij was studiegenoot van den Edelgrootachtbaren Heer C. S. GORSIRA, Lid van het Hof, wn. Procureur Generaal en dus ongeveer van diens leeftijd.

Het is een hoogstaand Ambtenaar, die binnen een paar jaren groote promoties maakte en zich met hart en ziel bereid heeft verklaard om het bewind over deze Kolonie op zich te nemen. Het is een man van jovialen omgang, maar tevens van streng plichtbesef. Moge de goede God hem zegenen met een langdurig en vruchtbaar bestuur, de bloei der Kolonie steeds toe nemen, de vrede en eendracht onder de burgerij onverstoord blijven, en allen samenwerken met den nieuwen Gouverneur tot bevordering van het oprecht begeerde algemeene welzijn van al onze eilanden.

Volgens telegrafisch ontvangen bericht van Minister DE GRAAFF vertrekt de nieuwe Gouverneur vermoedelijk in September naar hier.

De Oud-Gouverneur.

De Heer HELFRICH is uiterst voldaan over zijn reis naar Panama. Particulieren zoowel als Autoriteiten hebben zich beijverd hem de noodige attentie te bewijzen. Vooral de Heer J. ECKER, Consul der Nederlanden te Colon, heeft zich bizonder verdienstelijk gemaakt.

De Commandant der forten leidde Z. E. persoonlijk rond in de drie forten ter bescherming van het Kanaal gebouwd. Van de kleinste machinegeweren, tot schietmiddelen tegen vliegtuigen en de dikke Bertha's werden gedemonstreerd.

De Heer HELFRICH is in een onderzeeër afgedaald en zou ook gevlogen hebben, als de tijd niet had ontbroken. Ook werd het Hôspitaal te Ancon bezocht, de inrichting en werking der sluizen bezichtigd, langs het Kanaal naar Panama gespoord, in één woord alles wat in dien korten tijd, dat de *Stuyvesant* te Colon bleef liggen, gezien kon worden, heeft de oud-Gouverneur gezien

Bij aankomst alhier Woensdagmorgen werd de Heer HELFRICH verwelkomd door Gouverneur Gorsira. vergezeld van Adjudant Evers en de Gouvernements Secretaris BOOMGAARD. De Heer HELFRICH ging met dit gezelschap aan wal en was dien morgen de gast van den Heer en Mevrouw EVERS, des avonds boden de Heer en Mevrouw GORSIRA Z. E. een diner aan, terwijl de Heer HELFRICH Donderdag de gást was van den Heer en Mevrouw MENKMAN.

Vele vrienden zijn Z. E. nog bij zijn vertrek wezen groeten aan boord.

St. Elizabeths-Gasthuis.

De Apostolisch Vicaris heeft benoemd tot Rector van het St. Elizabeths-Gasthuis den Zeereerw Pater I. P. VERRIET.

Scheepvaart-record.

In de maand Juni werd voor de ingekomen stoomschepen alleen het hooge cijfer 78 bereikt, en voor de zeilschepen 92 te samen dus 170 schepen in een maand.

Dat is wel het hoogste wat we tot dusverre bereikt hebben.

Gedurende de eerste zes maanden liepen 390 stoomers cnze haven binnen en 600 zeilers, te samen 990 booten.

Op het einde van het jaar halen we zeker de 2.000 schepen.

Venezuela--Bonaire.

Gisterenmiddag ontvingen we van Reporter **H.** een correspondentie van 7 vellen folio ter plaatsing in ons blad van heden. Zeer tot onzen spijt moeten wij volstaan met de vermelding, dat op Bonaire het Eeuwfeest van Carabobo zoowel als Venezuela's Onafhankelijksdag beide geestdriftig gevierd zijn met speeches tot en van Consul J. HERRERA, telegrammen aan de President BUSTILLOS, Grl. GOMEZ en Consul LEYBA, muziek. en zang en feestelijk gefuif.

Posterijen.

Onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

Aangeteekende stukken: O. M. Bryant, Curaçao Ice Co., John Mahler, L. A. Maduro (2).

Postpakketten: Luis Tomas Larras V., Elenita Torres.

Gewone stukken:

Albertina Layto (2), J. G. Boyd (4), Iren Senior, Luis Maduro, Nic. Dovale (2), Luis Maduro, Rolendo Bracho, Helena Cras, Emilia Marconië, Carmelita Fraai, Antonio Henriquez Gutierez, Pedrito Laurens, Martina Cachimira, Enriqueta Domacasé, Arturo Steban.

In dank ontvangen:

DE WEST-INDISCHE GIDS.

Willem Usselinx en de oprichting van de West-Indische Compagnie, door C. K. KESLER.

De oudste Cacao-aanplant in Suriname (1686) door D. S. VAN ZUIDEN.

Het aantal en de woonplaatsen van de Boschnegers en Indianen in Suriname door Jhr. L. C. VAN PANHUYS.

Een Indiaansche rotsteekening aan de Kabalebo-rivier (Corantijn), door Dr. GEROLD STAHEL. Met 3 afbeeldingen.

Want kan in zake Boschwezen op Curacao gedaan worden? door J. W. GONGRYP.

Uit de Pers.

Bibliographie.

Van het Departement van den Landbouw in Suriname.

Bulletin No 42. Januari 1921.

De Sclerotium-ziekte van de Liberiakoffie in Suriname veroorzaakt door Sclerotium coffeicolum nov. spec. door GEROLD STAHEL.

Bulletin No 43. Juni 1921.

Verslag over een studiereis door een gedeelte van Venezuela. (balata, chicle, veeteelt.) door J. W. GONGRYP, O. I. Beheershoutvester, gedetacheerd in Suriname.

4e. Juli.

Op Amerika's Onafhankelijksdag gaven Mr. B. S. RAIRDEN, Consul der Vereenigde Staten en Mrs. RAIRDEN een diner, voor vrienden en kennissen, waarop een dancing volgde. De Militaire Kapel luisterde het feest op.

Phosphaat—Record!!

1 JUNI vertrok SS. *Nautic* naar Malmo met 1.727.200 K.G. phosphaatzure kalk.

10 JUNI vertrok S.S. *Marie Horn* naar Malmo met 1.930.400 K.G.

20 JUNI vertrok S.S. *Irmgard Horn* naar Hamburg met 2.484.400 K.G.

24 JUNI S.S. *Henry Horn* naar Landskrona met 1.930.400 K.G.

Residu

hebben ingenomen.

3 Juni *Aurora* 263.381 K.G.
20 Juni *Aurora* 150.442 K.G.
23 Juni *Stuyvesant* 888.769 K.G.
28 Juni SS. *Elmleaf* 6.722.956 K. G. als lading en 1.170.488 K. G. bunker residu.
30 Juni SS. *Alkmaar* 706.777 K. G.

Cur. Petr. Mij.

Het Stoomschip ASIENTO vervoerde. 4 Juni naar Martinique 8000 kisten en 500 drums gasoline en 2000 kisten kerosene.

8 Juni nam het S.S. *Crynssen* mee 500 kisten gasoline en 1 drum naphtenic acid.

18 Juni vertrok de *Asiento* naar Pto Colombia mei 7000 kisten gasoline, terwijl 15 Juni de Schoener *Agnes Pauline* was uitgezeild naar Paramaribo met 500 kisten gasoline en 1000 kisten kerosene.

21 Juni is de Schoener *Brandhof* vertrokken naar Rio Hacha met 70 k petroleum, 200 k. gasoline en nogmaals 80 k. petroleum.

Sto. Domingo.

Het Amerikaansche Gouvernement heeft Dinsdag 14 Juni ll. op Sto. Domingo een proclamatie uitgevaardigd, waarbij verklaard werd, dat de V. St. besloten hadden de Amerikaansche bezettingstroepen terug te trekken uit de Dominikaansche Republiek. Maar alvorens daartoe over te gaan wil de Amerikaansche Regeering gewaarborgd zien de onafhankelijkheid der Republiek, de ongeschondenheid van haar gebied, het bewaren van rust en orde, de volkomen veiligheid van het leven en de bezittingen der burgers. De Regeering roept daartoe de medewerking in der Dominikaansche bevolking.

De uitvoerende macht welke de Constitutie den President verleent, zal voorloopig worden uitgeoefend door den Militairen Gouverneur, totdat de nieuwe President, volgens de Constitutie gekozen, het bestuur overneemt en een overeenkomst teekent om de terugtrekking te regelen, welke overeenkomst ook moet worden goedgekeurd door het Dominikaansche Congres.

De Gouverneur zal de Kamer bijeenroepen, die dertig dagen na de convocatie moet vergaderen.

In zijn hoedanigheid van Uitvoerend Bewind zal de Militaire Gouverneur de Dominikaansche Burgers benoemen die op zullen treden als Vertegenwoordigers der Republiek om de Overeenkomst tot regeling van den uittocht der Amerikanen op te maken. Deze Overeenkomst zal omvatten: ratificatie van alle daden van het Militaire Bestuur; de goedkeuring van een slotleening van twee en een half millioen dollar om de loopende zaken af te wikkelen het geven van de noodige bevoegdheid aan den inspecteur der douane over deze leening. Ten slotte zal de Republiek van Sto Domingo een Nationale Garde vormen met medewerking van Amerikaansche Officieren.

Van Amerikaansche zijde is deze proclamatie zeer voorzichtig opgesteld. De Heeren te Washington schijnen er een voorgevoel van te hebben, dat het zeer lastig zal zijn zich op een fatsoenlijke manier, zóó dat Amerikaansche eer gered blijft, uit dit wespennest terug te trekken. De veiligheid der Amerikanen kon daarbij wel eens gevaar loopen.

Maar voor zoover de stemming der Dominicanen hier bekend is, gelooven we niet, dat Sto Domingo op deze voorstellen zal willen ingaan. Zij verlangen kort en goed: Trekt u terug. Ge hebt hier niets te maken. Wij willen baas blijven in eigen huis, en kunnen best onze eigen zaakje zelf regelen.

Officieele berichten.

Mej. S. M. H. Ferguson, in het bezit der akte van bekwaamheid als onderwijzeres der derde klasse is tijdelijk benoemd tot onderwijzeres der de klasse bij het openbaar onderwijs in de kolonie Curaçao.

Aan Mej. M. C. Slothouwer en Mevr. J. A. van Rouveroy van Nieuwaal geb. Peerbolte is, wegens vertrek uit de kolonie, eervol ontslag verleend onderscheidenlijk als lid en plaatsvervangend lid der Examen-Commissie voor 1921.

De adjunct-commies met verlof J. P. E. Gorsira alhier, is in activiteit hersteld, tijdelijk bevorderd tot 2e commies en werkzaam gesteld ter Gouvernements-Secretarie.

Aan den opzichter bij het Departement van Openbare Werken alhier, W. J. G. van den Beld, is tot herstel van gezondheid zes weken verlof verleend.

De kommies 2e klasse op Aruba, F. Hollander, is voor den tijd van twee weken geschorst.

De 2e kommies J. H. Perret Gentil Lz. is tijdelijk bevorderd tot 1e. kommies.

Mevr. E. A. Vooren van Romondt is aangewezen om het hoofd der Wilhelminaschool bij ontstentenis te vervangen.

Mej. C. M. Boom te Kralendijk op Bonaire, in het bezit van de verklaring als kweekeling, is gedurende het verlof, verleend aan den onderwijzer N. H. Henriquez, tijdelijk werkzaam gesteld als kweekeling aan de openbare School te Kralendijk op Bonaire.

De kommies-verificateur 2e klasse H. G. Quast is tijdelijk bevorderd tot kommies-verificateur 1e klasse.

De kommies 1e klasse A. L. Pietersz is tijdelijk bevorderd tot kommies-verificateur 2e klasse.

De kommies 1e klasse M. E. Dovale is tijdelijk bevorderd tot kommies verificateur 2e klasse.

De tweede kommies tweede klasse E. V. Garcia is tijdelijk bevorderd tot kommies 1e klasse.

De tweede kommies 2e klasse J. A. Hernandez is tijdelijk bevorderd tot kommies 1e klasse.

De 3e kommies 2e klasse M. E. Pietersz is tijdelijk bevorderd tot 2e kommies 2e klasse.

De 3e kommies 2e klasse H. P. de Jongh is tijdelijk bevorderd tot 2e kommies 2e klasse.

De eerste kommies 2e klasse D. Davelaar, thans werkzaam op Aruba, is overgeplaatst naar Curaçao.

De agent van politie 2e klasse H. J. Veger is tijdelijk ontheven als zoodanig en tijdelijk benoemd tot 1e kommies 2e klasse op Aruba.

Aan den tijd. agent van politie 2e klasse I. Th. Nivillac is tot herstel van gezondheid twee weken verlof verleend.

Aan den tijd. agent van politie 2e klasse H. Besselink is tot herstel van gezondheid twee weken verlof verleend.

Aan Mej. W. C. E. Schrils, werkzaam aan de Hendrikschool alhier, is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

De tijd. koloniaal schrijver op Bonaire, Patricio Brown Gorsira, is tevens belast met de werkzaamheden van klerk ten postkantore, ter postspaarbank en ten kantore van den ontvanger op Bonaire.

De tijd. hoofdagent van politie L. Bouwman is definitief benoemd tot hoofdagent.

De agent 2e klasse L. H. Engelen is bevorderd tot tijd. agent 1e klasse.

De agent 1e klasse C. R. W. Vis is bevorderd tot tijd. hoofdagent.

De tijd. agent 2e klasse G. J. Schouten is bevorderd tot tijd. agent 1e klasse.

De tijd. agent 2e klasse M. R. Francisca is bevorderd tot tijd. agent 1e klasse.

De tijd. agent 2e klasse J. Snijder is bevorderd tot tijd. agent 1 klasse.

De agent 2e klasse R. Kraal is bevorderd tot tijd. agent 1e klasse.

De personen van Pedrito Romano Lesire en Carolus Ricardo Kwarts zijn benoemd tot tijd. agenten 2e klasse.

De bij het garnizoen voor memorie te voeren militairen Johannes Aries, A. B. Savans, A. Swenneker en P. M. Janssen zijn benoemd tot tijd. agenten 2e klasse.

De persoon van D. P. Martina is aangesteld tot tijd. agent van politie 2e klasse.

De heeren L. C. Kwartsz en J. B. Arends zijn benoemd tot leden van de Sub-Commissie Aruba van de Economische Commissie alhier.

Op den 6den Juli jl., is van Z. E. den Minister van Koloniën het volgende telegram ontvangen:

„Gouverneur Wmd.

„Meester Brantjes Advocaat generaal Gerechtshof Amsterdam benoemd „Gouverneur Curaçao vertrekt vermoedelijk September. De Graaf."

BUITENLAND.

De Djambi olievelden.

De Nederlandsche Koloniale Petroleum Maatschappij, te Rotterdam, heeft aan de Eerste Kamer een adres gericht, betreffende het wetsontwerp tot ontginning van aardolievelden in Ned.-Indië (onder overlegging tevens van afschrift van haar d.d. 18 Maart 1921 aan de Tweede Kamer gericht adres ter zake), waarin zij haar goed recht bepleit, om met het land een overeenkomst aan te gaan voor een gelijkwaardige helft der Djambi-terreinen op gelijken voet als de „Bataafsche". Adressante kan verklaren, dat alsdan de verkoopsorganisatie der Standard Oil Company haar, met volkomen behoud harer zelfstandigheid, met al hare hulpmiddelen ten dienste zal staan, tot tijd en wijle zij zelf daarin kan voorzien.

Zij maakt zich voorts sterk, dat, als haar verzoek wordt ingewilligd, de Standard Oil Company zich onmiddellijk als gegadigde voor de exploitie zoude terugtrekken, behoudens dan hare toezegging, dat zij de „Koloniale" bij het werk zoude steunen, technisch en financieel, in elke mate, die zoude worden verlangd.

De kolenstaking in Engeland.

Het resultaat van de voorloopige besprekingen tusschen der mijnindustrie is tot nu toe verre van duidelijk. Zooals bekend is, heeft Lloyd George er de beide partijen op gewezen, dat er geen sprake kan zijn van eenige regeeringshulp, tenzij de oplossing van het geschil een zekere stabiliteit waarborgt. Om dit te bereiken en te voorkomen, dat in de toekomst nieuwe geschillen wederom stakingen of uitsluitingen ten gevolge hebben, heeft hij een stelsel van verplichte arbitrage voorgesteld en wel de partijen voor de keus gesteld een groote commissie te benoemen van een gelijk aantal leden beiderzijds met een regeeringsambtenaar met beslissende stem als voorzitter, dan wel een analoog samengestelde commissie van zeven of van drie leden. Daar beide partijen hierin een inbreuk op hunne vrijheid schijnen te zien, of althans de beslissing van zoo groot belang vinden, dat zij niet op eigen gelegenheid willen beslissen, beloofden zij beiden hunne bonden te zullen raadplegen. Het besluit der mijneigenaars en arbeiders zou spoedig aan de regeering worden overgelegd. Het is evenwel waarschijnlijk, dat de regeering geenerlei mededeeling omtrent den inhoud dier besluiten publiek zal maken, alvorens de strekking er van te hebben overwogen. De vertegenwoordigers der mijnwerkers zonden het voorstel van Lloyd George zonder eenig commentaar of aanbeveling naar de verschillende districten, hetgeen als bewijs wordt beschouwd, dat zij bij de huidige omstandigheden er tegen opzien zelf eene beslissing voor te slaan.

Bezoek van den Japanschen Kroonprins.

Wij hebben het als een bijzonder welkom en verheugend bericht vernomen, schrijft het *Kol. Weekblad*. De reis van den Japanschen kroonprins heeft tot nu toe het karakter gedragen van een nauwer aanknoopen van den met Groot Brittannië bestaanden band, het moet voor Nederland een blijde mare zijn, dat de gelegenheid aangegrepen wordt, om de goede verstandhouding tusschen de vrienden van ouden datum nader te bevestigen en te doen uitkomen.

In de beweging, welke Japan van een voor de buitenwereld ongenaakbaar land in korten tijd, tot een vooraanstaand lid in de volkerengemeenschap gemaakt heeft, heeft Nederland een rol gespeeld, welke in Japan nog erkentelijk herdacht wordt, en vóór de openstelling der Japansche havens voor den handel in 1859, was het verkeer van het land van den Mikado en van den Shogun met de buitenwereld vrijwel geheel tot Nederland beperkt (zie voor de geschiedenis: Japan-Nederland, door G. Nypels; Uitg. de Erven Loosjes, Haarlem 1899). Die beweging, welke door Nederland is ingeleid, vindt in de eerste reis van een Japanschen vorst ver buiten zijn land, een uiterste bevestiging en dan is het zeker wel eigenaardig, dat de hooge reiziger daarbij het land bezoekt, waar de kiem lag voor de moderniseering van het rijk der opgaande zon.

Deze uiting van vriendschap verdient te meer waardeering nu, na een pooze van spanning, in de laatste jaren de innige verstandhouding weer uitstekend geworden is, en Japan met Nederland en zijn Indisch gebied weer nauwe relaties van onderlinge belangengemeenschap aangeknoopt heeft.

Wij zouden dan ook zeer gaarne zien, dat naast en behalve de plechtige ontvangst, door H. M. de Koningin, half Juni te Amsterdam aan den hoogen bezoeker te bereiden, mede van minder officieele zijde gezorgd werd, hem den indruk te geven, dat het Nederlandsche volk de goede strekking van zijn bezoek inziet en waardeert.

De prins werd bij zijn aankomst te Colombo, op 28 Maart, feestelijk ontvangen en met geestdrift begroet. Dit heeft zich herhaald overal waar hij als gast onder de Britsche vlag kwam. In Engeland heeft men zich beijverd, hem ook een indruk te geven van hetgeen als het merkwaardigste en voor hem meest interessante mag worden beschouwd. Nederland neme een voorbeeld aan 't korte bezoek op Ceilon en het lange bezoek in Engeland, en zorge dat de vergelijking, bij eersten indruk en in de herinnering, niet in ons nadeel zij.

Katholiek Bijbel-Congres.

Van 16 tot 19 Juli zal te Cambridge een Katholiek Bijbel-Congres gehouden worden, als een passende herdenking van den grootste onder de schriftuurkenners, van den H. Hieronymus, 15 eeuwen geleden gestorven.

Ook niet-Katholieken kunnen de vergaderingen bijwonen.

Ofschoon Cambridge een aantal Katholieke studenten heeft en meerdere Katholieke studiehuizen, is Cambridge toch een niet-Katholieke universiteit. Niettemin dateeren hare stichting, alsmede de oprichting van de meeste harer colleges, van uit de dagen dat Engeland Katholiek was.

Wat aangenaam aandoet is te hooren, dat de autoriteiten zoowel van de Universiteit als van de stad de Katholieke Congresleden zullen verwelkomen. Op den eersten dag, Zaterdagavond, zal door den Onder-Kanselier van de Universiteit en door den Mayor van Cambridge „een publiek welkom" het congres toegeroepen worden.

Op de algemeene vergadering van Maandag o. a. zal Kardinaal Gasquet, die gedurende tien jaren aan het hoofd stond van de Pauselijke Bijbelcommissie, welke commissie de herziening van den Vulgaat in opdracht heeft, een verslag geven van de werkzaamheden dezer Commissie. Dit verslag alléén reeds — merkt „America" aan — is een gebeurtenis van „world-wide importance" van belang voor de geheele wereld. — Dinsdagavond houdt Dr. Pope, O. P. een lezing over de jongste opgravingen en ontdekkingen in Palestina.

In onze dagen waarin zoovele niet-Katholieke gezindten min of meer den Bijbel ontrouw worden, moet dit Congres noodzakelijkerwijze een demonstratie zijn. Het toont dan ook aan, dat de Katholieke Kerk nog altijd de vertrouwbare en sterke kampioen is voor de H. Schrift.... dat de Katholieke Kerk niet bang is de vele problemen voortkomend uit de studie der H. Schrift onder de oogen te zien... dat zij niet alleen met eerbied de H. Boeken behandelt, maar ook met kennis en wetenschap ze weet te verklaren en tegen hun aanvallers weet te verdedigen.

Wij zullen van dit Congres wel meer hooren en ten zijnen tijde den lezer mededeelen.

Bij het graf van een renegaat

Niet alleen de buitenlandsche, maar ook enkele organen der binnenlandsche pers wijden bij het afsterven van den renegaat Combes beschouwingen aan de schandelijke politiek, door welke deze vervolger der Fransche Kerk zich onderscheiden heeft.

Zelfs niet-katholike bladen erkennen ronduit, dat het einde van den renegaat, die zijn roeping tot het priesterschap eraan gaf om de kloosters te gaan bestrijden, even roemloos was als zijn leven. Zoo schrijft de antirevolutionaire "N. Arnh Ct."

Het beruchte ministerie-Combes is — een bijzonderheid in Frankrijk — drie jaar achtereen aan het bewind geweest en werd gedwongen heen te gaan door een oorveeg, die de moedige en begaafde Gabriël Syveton aan een verachtelijken minister van oorlog, generaal André, toediende.

Dat was naar aanleiding van het kaartsysteemschandaal. De regeering had namelijk in het leger een uitgebreide spionnagedienst ingericht en liet de officieren door hun „radicale" collega's nagaan, om te weten te komen, of zij zich van hun godsdienstplichten kweten. Deze aanteekeningen werden in een kaartsysteen verzameld en gebruikt om de officieren, die den moed hadden, hun geloof te belijden, in hun carrière te treffen. Het schandaal werd aan het licht gebracht door 'n zekeren Jean Bridegain. De zaak werd ter hand genomen door drie jonge nationalisische politie Guyot de Villeneuve, Dausset en Syveton.

De muilpeer van Syveton had het gewenschte gevolg; aan het „regime abject" (het woord is van Alexander Millan) kwám een einde.

Combes' naam is onafscheidelijk verbonden aan het schandaal der kaarten. En zelden zag men zoo openlijk aanslagen op de gewetensvrijheid der burgers verdedigd en in practijk gebracht.

Door zijn optreden tegen de congregaties. die hij met een onnavolgbare wreedheid in ballingschap dreef, heeft hij het geestelijk en moreel peil van het Fransche leven diep gedrukt, ook nog nadat hij was afgetreden. En zijn ambtenaren, in de hoop op regeeringspluimpjes, traden tegen de zusters en monniken op met een brutaal geweld, waarvan het eenvoudige Fransche volk, dat zijn tradities getrouw is gebleven, thans nog met weêrzin gewaagt.

Combes is de incarnatie van het bekrompen, eigenwijze en fanatieke anti-clericalisme, dat gedurende een periode van vele jaren het menschelijk denken vertroebeld heeft.

Van eenigen invloed op het tegenwoordig geslacht is geen spoor te bekennen. Toen Briand hem in den oorlog nog eens minister maakte náást den katholieke baron Denys Cochin, was iedereen verbaasd, dat hij nog leefde en men vroeg zich af, waarom Briand dien ouden, futteloozen, eenzamen man weer uit de vergetelheid had opgediept.

Het liberalisme is, in den laatsten tijd , overal levendig geworden in een zuiverder vorm.

Het anti-clericasme, het ongodisch drijven, te kwader ure, in de liberale politiek geïntroduceerd, is zoozeer in strijd met het wezen der vrijzinnigheid, dat het zich niet handhaven kon.

Noch hier, noch elders: op den dag van Combes' roemloos afsterven, vertrok Jonnart als Fransch gezant naar het Vaticaan. De kaakslag van Gabriël Syveton was een profetie,

Daarom heeft Combes' dood een beteekenis als symbool van het definitief afsluiten eener voorbije — sombere — periode.

Sympathiek Geluid.

Een sympathiek artikel bevatte 16 Mei ll het dagblad de *Nederlander* over de encycliek "Rerum Novarum." op den 30sten verjaardag.

Niet, dat wij elk woord in dit artikel zouden willen of kunnen onderschrijven; maar als geheel genomen zal ook de katholiek met belangstelling van den inhoud kennis nemen.

Speciaal doet de schrijver het licht vallen op de weidsche beteekenis van dezen Pauselijken Zendbrief.

De encycliek, zegt hij, heeft algemeen gewerkt; zij wilde belangstelling wekken, „en dat in groote lijnen verwerpen, wat als oplossing der sociale vraag verkeerd wordt aangeprezen; in groote lijnen zeggen, waar de oplossing kan worden ontmoet".

In groote lijnen, dat is haar kracht.

Zij wijst aan, waarom de destijds heerschende geest van het Liberalisme ten onrechte pleitte voor staatsonthouding. Al is, wat hier gegeven wordt, Rooms gekleurd en Rooms gevoeld, hier wordt het eenzijdig individualisme bestreden op een wijze, die vrucht moet dragen en haar beteekenis behoudt.

Hier wordt gevraagd, dat naast den Staat de Kerk zich van haar taak bewust zij. Ook dit is algemeen-christelijk en niet slechts Rooms van groote waarde. Het wijst op de onmisbaarheid van zedelijke krachten en zedelijke volksopvoeding.

Wetten en organisaties doen het niet. Ook de individu krijgt zijn plaats ih het geheel dergenen, die aan een betere samenleving werken. En niet slechts de enkele individu, maar evenzeer de georganiseerden, de gezamenlijken met hun maatschappelijk kracht.

Dit zijn de groote gedachten, voor dertig jaar gezaaid en die alom nu vrucht voortbrengen. Ze hebben tevens akkers bereid, waarop het onmiddellijke en speciale werk kan gedijen, waarom het in later jaren moest te doen zijn. Niew werk, soms ietwat klein en altijd wisselend. Maar dat alleen kan waarde houden, als de bodem is bereid.

Dit beoogde de Rerum Novarum. En dit werk heeft zij volbracht.

RAYMOND RODINI.

Na in de voornaamste steden van Zuid America met het schitterendst succès bekroond te zijn, zal de wereldberoemde *artist* **Raymond Rodini** *eenige dagen in ons midden vertoeven.*

De heer **Raymond Rodini** *is voornemens, morgen, Zondagavond, in de* **Salon Habana** *het geachte Curaçaosche publiek door zijn kunstvolle en zware toeren een alleraangenaamsten avond te bezorgen.*

De heer **Raymond Rodini** *zal in zijn voorstellingen bijgestaan worden door de gracieuze illusioniste* **Mis Bares**.

Wij wenschen de genialen kunstenaar een even groot succès als hij reeds heeft mogen behalen in de verechillende landen door hem bezocht.

Van hieruit zal de heer **Raymond Rodini** *zijn reis naar Europa voortzetten.*

We wenschen den befaamden kunstenaar van harte een goede reis!

MUZIEKUITVOERING.

Zondag avond om 7½ uur Overzijde.

Programma.

1. Gruss in der Ferne. Marsch — A. Döring.
2. La Flûte enchantée Ouverture (1e. uit.) — Mozart.
3. Griseri — Valse — J. Rico.
4. Tannhaüser — Fantaisie — Wagner.
5. Czarine — Mazurka Russe — L. Ganne.
6. La Favorite — Fantaisie — Donizetti
7. Soñando — Danza — J. Campos.
8. Smiles Fox-Trot — 1 uitv. — L. Roberts.